

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 20.11.2019
COM(2019) 910 final

ZPRÁVA KOMISE RADĚ

**Zpráva Komise Radě podle čl. -11 odst. 2 nařízení (ES) č. 1466/97 o posílené kontrolní
misí v Rumunsku uskutečněné dne 25. září 2019**

Tato zpráva o posílené kontrolní misi v Rumunsku se podává Radě podle čl. -11 odst. 4 nařízení (ES) č. 1466/97¹. V souladu s čl. -11 odst. 5 nařízení (ES) č. 1466/97 byla prozatímní zjištění této mise předložena rumunským orgánům k vyjádření.

Rumunsko – postup při významné odchylce Posílená kontrolní mise, 25. září 2019

Zpráva

1. Úvod

Postupy při významné odchylce se na Rumunsko vztahují od jara roku 2017. V červnu 2017 a v červnu 2018 Rada v souladu s čl. 121 odst. 4 Smlouvy zjistila, že se Rumunsko v letech 2016 a 2017 významně odchýlilo od svého střednědobého rozpočtového cíle a od postupu korekce k dosažení tohoto cíle. Rada vydala doporučení, aby Rumunsko přijalo nezbytná politická opatření k nápravě uvedených odchýlení. Obě doporučení byla po šesti měsících revidována, přičemž Rada dospěla k závěru, že Rumunsko nepřijalo v reakci na červnová doporučení účinná opatření. Rumunsko nepřijalo účinná opatření ani na základě revidovaných doporučení².

V důsledku významné odchylky v roce 2018 byl na jaře 2019 zahájen nový postup při významné odchylce. Dne 5. června 2019 vydala Komise Rumunsku varování, že se v roce 2018 opět odchýlilo od postupu korekce k dosažení střednědobého rozpočtového cíle, a navrhla Radě, aby zahájila nový postup při významné odchylce. Rada ve svém novém doporučení schváleném 14. června požádala Rumunsko, aby přijalo nezbytná opatření k zajištění toho, aby nominální míra růstu čistých primárních výdajů sektoru vládních institucí nepřekročila 4,5 % v roce 2019 a 5,1 % v roce 2020, což odpovídá roční strukturální korekci ve výši 1,0 % HDP v roce 2019 a ve výši 0,75 % HDP roce 2020. .

Tato zpráva uvádí zjištění z posílené kontrolní mise do Rumunska, která se uskutečnila dne 25. září 2019. Mise byla provedena na základě čl. -11 odst. 2 nařízení (ES) č. 1466/97. Pracovníci mise se setkali se státními tajemníky na ministerstvu financí, paní Danielou Pescaru a panem Tiberiem Valentinem Mavrodimem, s vedoucí daňové správy (ANAF) paní Mirelou Călugăreanu, guvernérem Rumunské národní banky panem Mugurem Isărescuem a předsedou fiskální rady Rumunska panem Danielem Dăianuem a jejich příslušnými spolupracovníky. Stejně jako u předchozích podobných misí bylo cílem projednat fiskální opatření plánovaná příslušnými orgány, upozornit na existující fiskální rizika a povzbudit rumunské orgány, aby dodržely doporučení vydané v rámci postupu při významné odchylce. Tato zpráva je založena na informacích získaných do doby konání mise a během ní.

2. Zjištění mise

Rumunské orgány nemají v úmyslu jednat na základě doporučení vydaného v rámci postupu při významné odchylce. Zástupci ministerstva financí uvedli, že vláda v roce 2019 ani v roce 2020 neplánuje strukturální korekci. Rumunské orgány se i nadále zaměřují na udržení celkového schodku

¹ Nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik (Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1).

² Doporučení Rady a další příslušné dokumenty týkající se postupu při významné odchylce jsou k dispozici na adrese: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/stability-and-growth-pact/preventive-arm/significant-deviation-procedure_en#romania

státního rozpočtu pod referenční hodnotou 3 % HDP stanovenou ve Smlouvě, a tím se snaží vyhnout nápravné složce Paktu o stabilitě a růstu. Změna rozpočtu na rok 2019 přijatá v srpnu 2019 zachovala cíl celkového schodku státního rozpočtu ve výši 2,76 % HDP v hotovostním vyjádření (2,78 % HDP podle metodiky ESA). Rumunská vláda již schválila výdajové stropy pro nadcházející rozpočet na rok 2020 a předložila odhady vývoje ve střednědobém horizontu. Cílové hodnoty celkového schodku státního rozpočtu jsou 2,92 % HDP v roce 2020, 2,99 % v roce 2021, 2,74 % v roce 2022 a 2,40% v roce 2023. Ministerstvo během mise nesdělilo cíle pro strukturální schodek, ale uvedlo, že z uvedených cílových hodnot celkového schodku státního rozpočtu vyplývá, že strukturální korekce bude zahájena až v roce 2022. Příslušná ministerstva připravují konkrétní plány výdajů v rámci schválených výdajových stropů.

Dosažení rozpočtového cíle pro rok 2019 je ohroženo. Schodek veřejných financí v hotovostním vyjádření za leden až srpen 2019 byl o 0,6 procentního bodu HDP vyšší než v odpovídajícím období předchozího roku (schodek veřejných financí v hotovostním vyjádření za celý rok 2018 představoval 2,9 % HDP). Fiskální rada se domnívá, že existují významná rizika překročení cílového schodku v roce 2019 a dokonce i referenční hodnoty 3 % HDP stanovené ve Smlouvě. Důvodem jsou nadhodnocené příjmy (zejména příjmy z DPH a ze sociálních příspěvků) a podhodnocené výdaje na sociální dávky a na výrobky a služby. Podle odhadu fiskální rady by v případě, že nebudou přijata žádná přesvědčivá dodatečná kompenzační opatření, mohl rozpočtový schodek v roce 2019 dosáhnout výše mezi 3,4 % a 3,7 % HDP. Fiskální rada zjistila, že veřejná správa se pravděpodobně pokusí kontrolovat celkový schodek státního rozpočtu prostřednictvím snížení veřejných investic, které se již tak blíží rekordně nízké úrovni, a jinými opatřeními s menším dopadem.

Nový důchodový zákon představuje významné riziko, že se v roce 2020 a v následujících letech zvýší rozpočtový schodek. Zákon, který je v platnosti od června 2019, obsahuje významné *ad hoc* roční zvýšení důchodového bodu (hlavního parametru používaného pro indexaci starobních důchodů) v letech 2019–2021, včetně zvýšení o 40 % v září 2020. Obsahuje rovněž velkorysé změny ve standardním vzorci indexace důchodů a přepočtení stávajících důchodů od roku 2022 směrem nahoru. Podle oficiálních vládních odhadů z doprovodné důvodové zprávy zákon zvýší výdaje sektoru vládních institucí v roce 2019 o 0,8 % HDP, v roce 2020 o 2,3 % HDP a v roce 2021 o 4,9 % HDP ve srovnání s nominální úrovní z roku 2018. Pracovníci ministerstva financí uvedli, že tato fiskální strategie pro nadcházející roky poskytuje dostatečný fiskální prostor pro pokrytí těchto nákladů díky lepšímu dodržování daňových předpisů a zmrazení výdajů. Pracovníci ministerstva nabídli, že během nadcházející návštěvy Komise, jejímž účelem je vypracování prognózy, předají podrobnosti. Účastníci mise zdůraznili, že není jasné, jakým způsobem lze výdaje vyplývající z nového penzijního zákona (zejména 40% zvýšení důchodů) pokrýt, aniž by se změnil jeho harmonogram provádění. Podle fiskální rady a Rumunské národní banky není provedení důchodového zákona v uzákoněném časovém rámci slučitelné se zachováním celkového schodku státního rozpočtu v rámci referenční hodnoty 3 % HDP stanovené ve Smlouvě.

Předsedkyně daňové správy (ANAF) poskytla přehled plánovaných opatření a cílů pro zvýšení výběru daní. Patří sem jmenování nového poradního sboru, zjednodušení daňových přiznání a plateb, opatření ke stanovování převodních cen, vypracování kritérií pro rozdílné zacházení s daňovými poplatníky na základě fiskálního rizika, reorganizace nasměrování zdrojů daňové správy (ANAF) těm regionálním zastoupením, která je potřebují nejvíce (např. Bukurešť), nové daňové audity založené na integrované analýze rizika, shromažďování a analýza údajů získaných z elektronických registračních pokladen, větší digitalizace daňové správy (ANAF), vývoj systému monitorování přepravovaného zboží a odhad výpadku příjmů z DPH. Účastníci mise toto úsilí uvítali, ale upozornili,

že zlepšení dodržování daňových předpisů vyžaduje čas a v každém případě nemusí stačit na financování uzákoněného zvýšení důchodů. Fiskální rada má za to, že podle zásady fiskální omezitelnosti by neměl být v odhadech rozpočtových příjmů předem zohledněn potenciální pozitivní rozpočtový dopad opatření zaměřených na zlepšení výběru daní.

Fiskální rada vyjádřila obavy ohledně struktury veřejných financí a Rumunská národní banka vyjádřila obavy ohledně dopadu rozpočtových schodků na měnovou politiku. Fiskální rada se obává, že rozpočtové příjmy nepostačují k financování potřebných veřejných výdajů. Fiskální příjmy jsou velmi nízké, což je způsobeno nízkými zákonnými daňovými sazbami a nedostatečným dodržováním daňových předpisů, jak o tom svědčí vysoký výpadek příjmů z DPH. Rumunsko by si při zlepšování výběru daní mělo vzít příklad z dobrých zkušeností regionálních protějšků, jako jsou Bulharsko a Polsko. Rumunská národní banka se s touto analýzou shoduje a poukazuje na nízké daňové příjmy a nízkou kvalitu veřejných výdajů jako hlavní strukturální problémy veřejných financí. Rumunská národní banka je znepokojena tím, že vysoký rozpočtový schodek a expanzivní fiskální politika komplikují provádění měnové politiky.